

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра новітньої історії України

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до університетських студій

для здобувачів освіти

галузь знань	<u>01 Освіта/Педагогіка</u>
спеціальність	<u>014.03 Середня освіта (Історія)</u>
освітній рівень	<u>перший (бакалаврський)</u>
освітня програма	<u>Середня освіта (Історія)</u>
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022 /2023
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	2
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Даниленко Олександр Вікторович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри новітньої історії України

Пролонговано: на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник: Даниленко Олександр Вікторович, доктор історичних наук, професор,
професор кафедри новітньої історії України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри новітньої історії України

_____ (Андрій ПИЖИК)
(підпис)

Протокол № 12 від « 30 » 08 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від « 26 » 08 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ (Наталя ТЕРЕС)
(підпис)

« 24 » 08 2022 р.

1. Мета дисципліни – забезпечити отримання студентами сучасного рівня знань щодо історії створення закладів вищої освіти, формування традицій університетської освіти в Україні та світі, ознайомлення здобувачів освіти з історією основних етапів діяльності Київського університету, минулим факультетів, науково-навчальною роботою, допомогти набути навички роботи з науковою літературою і джерелами, їх аналізу та застосування.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

Базові знання зі шкільного курсу з всесвітньої історії та історії України.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Розглядаються основні риси зародження освіти в різних частинах світу, формування системи освітніх закладів, становлення і трансформація системи вищої освіти в історії світової цивілізації, основні терміни, поняття та класифікація закладів вищої освіти; роль і вплив українських освітніх закладів на формування традицій вищої школи; звертається увага на особливості Болонської системи освіти; простежуються основні етапи становлення, розвитку та діяльності Київського національного університету імені Тараса Шевченка загалом, та історичного факультету, зокрема.

4. Завдання (навчальні цілі): формування цілісної системи знань про історію університетської освіти. Студент має засвоїти основні факти з історії університетської освіти, набути базові навички опрацювання наукової літератури та джерел, їх застосування. Ознайомити здобувачів освіти з основними тенденціями сучасної системи вищої освіти, історією Київського університету та його факультетів, основними нормативними документами, які регулюють діяльність університету та організацію освітнього процесу.

Дисципліна спрямована на формування компетентностей:

ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ФК 21. Здатність формувати високу історичну й громадянську свідомість, політичну культуру, національну гідність та історичну національну пам'ять.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання (РН)			
1.1	Знати витоки формування освітніх закладів в різних частинах світу, основні першоджерела класичної освіти	лекція, самостійна робота	самостійна робота (есе), підсумкова контрольна робота, залік	15%
1.2	Знати особливості європейської освіти в період Середньовіччя	лекція, самостійна робота	контрольна робота з тем ЗМ1, підсумкова контрольна робота, залік	15%
1.3	Знати сутність трансформацій університетської освіти в XVII-XIX ст.	лекція, самостійна робота	контрольна робота з тем ЗМ2, підсумкова контрольна робота, залік	10%

1.4	Знати специфіку функціонування університетів на українських землях у XIX – XX ст.	лекція, самостійна робота	контрольна робота з тем ЗМ, підсумкова контрольна робота, залік	15%
2.1	Знати історію Київського університету в XIX ст.	лекція, самостійна робота	самостійна робота (есе), підсумкова контрольна робота, залік	10%
2.2	Знати історію функціонування Київського університету в XX – першій чверті XXI ст. та нормативні документи, які регулюють діяльність університету та організацію освітнього процесу нба сучасному етапі	лекція, самостійна робота	підсумкова контрольна робота, залік	15%
2.3	Вміти визначати основні етапи та особливості розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка періоду незалежності	лекція, самостійна робота	підсумкова контрольна робота, залік	10%
2.4	Вміти робити порівняльний аналіз особливостей освітнього процесу в Україні та світі	лекція, самостійна робота	підсумкова контрольна робота, залік	10%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання.

Результати навчання дисципліни (ОК 3.) / Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4
ПРН 1. Знати історичні етапи розвитку предметної області	+	+			+	+		+
ПРН 5. Оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності	+	+	+				+	+
ПРН 13. Вміти цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва		+		+	+		+	+
ПРН 21. Вміти використовувати новітні методологічні підходи у навчальній та професійній діяльності: цивілізаційний, аксіологічний, культурологічний, антропологічний, багатофакторний		+	+			+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Самостійна робота (есе) з тем ЗМ1: РН1.1 – 10 балів / 6 балів*.
2. Контрольна робота з тем ЗМ1: РН1.2, РН1.3, РН1.4 – 20 балів / 12 балів*.
3. Самостійна робота (есе) з тем ЗМ2: РН2.1 – 10 балів / 6 балів*.
4. Контрольна робота з тем ЗМ2: РН2.2, РН2.3, РН2.4 – 20 балів / 12 балів*.
5. Підсумкова контрольна робота (залік) – 40 балів / 24 балів*.

* максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання: залік.

7.2 Організація оцінювання:

Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів:

- бали, отримані за модульні контрольні роботи (за письмові розгорнуті відповіді);
- бали, отримані за самостійну роботу (за підготовку есе);
- бали, отримані за підсумкову контрольну роботу (за письмові розгорнуті відповіді).

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожен модуль включає в себе лекції та самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1- 4, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 5–11.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється під час семестрового оцінювання (самостійна робота, контрольна робота) та підсумкового оцінювання (підсумкова контрольна робота (залік)).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестрове оцінювання – максимум 60 балів; підсумкове оцінювання (залік) – максимум 40 балів).

Змістовий модуль 1 ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ		Змістовий модуль 2 ВІТЧИЗНЯНА УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА		Підсумкова контрольна робота /Залік
30 залікових балів (максимум)		30 залікових балів (максимум)		
<i>самостійна робота (есе)</i>	<i>модульна контрольна робота</i>	<i>самостійна робота (есе)</i>	<i>модульна контрольна робота</i>	24 бали (мінімум)
10 (максимум) 6 (мінімум)	20 (максимум) 12 (мінімум)	10 (максимум) 6 (мінімум)	20 (максимум) 12 (мінімум)	

САМОСТІЙНА РОБОТА

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання як окремих тем, так і деяких розділів тем програми курсу. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у формі оцінювання самостійної письмової роботи, підсумкової контрольної роботи.

Самостійну письмову роботу студент подає викладачеві не пізніше, ніж за тиждень до завершення відповідного ЗМ. Критерії оцінки письмової роботи (есе):

- наукове оформлення, глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 10-9 балів;
- обґрунтоване розкриття проблеми 8-7 балів;
- тема розкрита неповністю, обмежена джерельна база та обґрунтування 6-5 балів;
- робота переважно компілятивного рівня 4-3 бали;
- розкритий лише один окремий аспект теми 2-1 бали.

Теми для самостійних робіт викладач пропонує студентам на початку відповідного ЗМ.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться модульні контрольні роботи (МК).

Участь студентів у контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться письмово. Контрольна робота містить 2 письмові завдання, які потребують розгорнутої відповіді. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за МК – 20 балів.

Критерії оцінювання письмової роботи:

- наукове оформлення, глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція, наявні логічні висновки 20-19 балів;
- відповідь повна, обґрунтована, подане власне бачення проблеми, наявні логічні висновки, проте наявні незначні помилки при викладі матеріалу 18-16 балів;
- тема розкрита не повністю, обмежена джерельна база та обґрунтування теми 15-11 балів;
- відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу, відсутня логіка викладу 10-7 балів;
- робота переважно компілятивного рівня, розкритий лише один окремий аспект теми 6-1 бал.

Студент, який не виконав вимоги до самостійної роботи, не допускається до складання МК, і даний модуль йому не зараховується.

У випадку відсутності студента з поважних причин - відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу у Київському Національному Університеті імені Тараса Шевченка».

ПІДСУМКОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА (ЗАЛІК)

На передостанній лекції, з усього обсягу пройденого і відведеного на самостійну роботу студентів матеріалу, проводиться *підсумкова контрольна робота, яка має 2 питання*. Студент повинен дати письмову розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання питання підсумкової контрольної роботи (у балах)

Відповідь повна, подане власне бачення проблеми, зроблені ґрунтовні висновки й узагальнення	20-19
Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу	18-16
Відповідь загалом відображає знання фактичного матеріалу з питання	15-12
Відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки	11-9
Відповідь фрагментарна, відображені лише окремі аспекти проблеми, наявні суттєві помилки при викладі	8-5
Відповідь містить значні помилки елементарного рівня	4-1

Бали, отримані студентом на підсумковій контрольній роботі, додаються до балів, набраних студентом за результатами семестрового оцінювання (самостійні письмові роботи, модульні контрольні роботи).

Обов'язковою вимогою для допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) є набрання студентом не менше 24 балів під час семестрового оцінювання. Студенту, який набрав сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 24 бали*, для одержання заліку необхідно, у визначені викладачем терміни, пройти співбесіду з пропущених тем лекцій для того, щоб набрати критичний мінімум і бути допущеним до складання заліку. Рекомендований мінімум для допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) - **36 балів**.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ПМК / залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Лекції	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ			
1.	Вступ. Тема 1. Першоджерела класичної освіти. Особливості західноєвропейської класичної освіти в період Середньовіччя	4	4
2	Тема 2. Найвідоміші середньовічні університети	4	2
3	Тема 3. Університети XVII – XIX ст.	2	4
4	Тема 4. Класичні європейські університети	2	2
5	Контрольна робота з тем ЗМ1	2	-
Змістовий модуль 2. ВІТЧИЗНЯНА УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА			
6	Тема 5. Зародження і розвиток вищої освіти в Україні	2	4
7	Тема 6. Заснування університету Св. Володимира у Києві та його діяльність у XIX ст.	2	4
8	Тема 7. Київський університет у XX ст.	2	2
9	Тема 8. Київський університет після проголошення державної незалежності України	2	2
10	Тема 10. Київський національний університет на сучасному етапі. Нормативні документи, які регулюють діяльність університету та організацію освітнього процесу (Статут, Положення про організацію освітнього процесу, Етичний кодекс тощо)	4	2
11	Тема 11. Історичний факультет та напрямки його діяльності, освітній процес на факультеті (сучасний етап)	2	2
12	Контрольна робота з тем ЗМ2	2	-
	ВСЬОГО	30	30

Загальний обсяг 60 год., в тому числі:

Лекцій – 30 год.;

Самостійна робота – 30 год.

9. Рекомендовані джерела та література:

Основні:

- Галілейська О. В. Виникнення англійських університетів: передумови та причини / О. В. Галілейська // Наукові записки НаУКМА. Том 20: Спец. випуск у 2 ч. Ч. 1. – 2002.
- Енциклопедія Київського національного університету імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eu.univ.kiev.ua>
- Етичний кодекс університетської спільноти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>
- Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55843
- З іменем святого Володимира: Київський університет у документах, матеріалах та спогадах сучасників / упоряд. В. Короткий, В. Ульяновський. – К., 1994.
- Історичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка (1834-2004 рр.) / за ред. Г.Д. Казьмирчука. – К., 2004.
- Історія Київського університету: монографія / І. В. Верба, О. В. Вербовий та ін.; кер. авт. кол. В. Ф. Колесник. – К., 2014.
- Історія Київського університету: монографія: у 2 т.; за ред. Л.В.Губерського, І.К.Патриляка, В.Ф.Колесника, А.І.Чуткого. – К., 2019
- Статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf>

Додаткові:

1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Томаневич Л. М. Університетська освіта: Навч. посібник / Г. Я. Аніловська, Н. С. Марушко, Л. М. Томаневич. – Львів, 2010.
2. Василенко М. Кременецький лицей і університет св. Володимира: іст.-юрид. розвідка / М. Василенко. – К., 1923.
3. Історія Київського університету / За ред. О. З. Жмудського. – К., 1959.
4. Калакура Я. Центр архівістики та джерелознавства в Київському університеті / Я. Калакура, М. Щербак. – К., 2004.
5. Київ у дні нацистської навали. За документами радянських спецслужб. – К., 2003.
6. Київська школа цивілістики: до 175-річчя Київського національного університету ім. Тараса Шевченка / 1834–2009 / за ред. Р. Майданика. – К., 2009.
7. Київський університет імені Тараса Шевченка: сторінки історії і сьогодення / За ред. В.В. Скопенка. – К., 1994.
8. Київський національний університет ім. Тараса Шевченка: шляхами успіху / ред. кол.: В. Скопенко, О. Третяк, Л. Губерський та ін. – К., 2006.
9. Кузьмінський А. І. Вступ до університетських студій: навч. посіб. для студ. ун-тів. / А.І. Кузьмінський. – Черкаси, 2004.
10. Надтока О. М. Університет Св. Володимира за доби статутного лібералізму (1863 – 1884) / О. М. Надтока // Нариси з історії Університету святого Володимира. – К., 2009.
11. Нариси з історії Університету святого Володимира. – К., 2009.
12. Патриляк І. К. Нариси з історії Київського університету: навч. посібн. для студ. іст. фак-ту / І. К. Патриляк, М. А. Боровик, О. В. Ляпіна. – К.; Ніжин, 2009.
13. Сторчай О. Мистецька освіта в Київському університеті (1834-1924 рр.). – К., 2009.
14. Університет Святого Володимира: студентське життя 1834-1917: [зб. документів]. – К., 2014.
15. Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна за 200 років / Бакіров В.С., Духопельников В.М., Зайцев Б.П. та ін. – Х., 2004.
16. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні: до 140-річчя від дня заснування [уклад.: Н. М. Загородна, Н. І. Горюнова, Н. І. Ткач, В. І. Ряба. – Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т, 2015.
17. Черняк С. Освітня діяльність Київського університету св. Володимира: (1834 – 1863) / С. Черняк. – К., 2011.
18. Alma Mater: Університет Св. Володимира напередодні та в добу Української революції 1917 – 1920: мат., док., спогади. – К., 2001. – Кн. 1; К., 2001. – Кн. 2

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.knu.ua> – Київський національний університет імені Тараса Шевченка
2. <https://vspu.edu.ua> - Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
3. <https://vnu.edu.ua> - Волинський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк)
4. <https://www.dnu.dp.ua> - Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
5. <https://www.znu.edu.ua> - Запорізький національний університет
6. <https://www.wunu.edu.ua> - Західноукраїнський національний університет (Тернопіль)
7. <https://lnu.edu.ua> - Львівський національний університет імені Івана Франка
8. <https://npu.edu.ua> - Національний педагогічний університет імені М. Драгоманова
9. <http://onu.edu.ua> - Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
10. <https://sumdu.edu.ua> - Сумський державний університет
11. <https://chmnu.edu.ua> - Чорноморський національний університет імені Петра Могили
12. <https://karazin.ua> - Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
13. <https://cdu.edu.ua> - Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
14. <http://www.chnu.edu.ua> - Чернівецький Національний університет імені Юрія Федьковича
15. <http://novitukr.history.knu.ua/> - кафедра новітньої історії України